

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 187/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom doc. JUDr. Štefanom Kočanom, PhD., Nitrianska 1837/5, Piešťany, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 248/1996 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 6. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7T 248/1996. Sťažovateľ navrhuje priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že došlo k porušeniu jeho práv označených v bode 1 tohto uznesenia nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že trestné stíhanie jeho osoby pred okresným súdom sa začalo na základe obžaloby podanej prokurátorom Okresnej prokuratúry Trnava 19. augusta 1996 a skončilo sa až po viac ako 24 rokoch, keď 10. decembra 2020 okresný súd rozhodol v jeho trestnej veci, uznal ho vinným a uložil mu úhrnný trest odňatia slobody v trvaní jeden rok (ďalej len „rozsudok“).

3. Sťažovateľ osobitne zdôrazňuje svoju predchádzajúcu ústavnú sťažnosť, ktorú z dôvodu porušovania jeho práv a existencie prieťahov v napadnutom konaní podal v roku 2013 a na základe ktorej ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 567/2013 z 18. decembra 2013 vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

6. Jednou zo základných podmienok konania pred ústavným súdom je podanie ústavnej sťažnosti v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti je lehotou zákonnou a kogentnou a jej zmeškanie nemožno odpustiť napriek tomu, že to zákon o ústavnom súde výslovne neustanovuje. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06, I. ÚS 40/2021). Nedodržanie zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene.

7. Z vlastného prieskumu ústavného súdu, ako aj z obsahu súvisiaceho nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 605/2020 z 9. februára 2021 (body 17 a 38, pozn.) vyplýva, že v trestnej veci sťažovateľa bolo okresným súdom rozhodnuté 10. decembra 2020, pričom po vyhlásení rozsudku sa všetky procesné strany vzdali práva podať odvolanie a sťažovateľ výslovne vyhlásil, že si neželá, aby bol rozsudok napadnutý v jeho prospech ktoroukoľvek z oprávnených osôb podľa § 308 ods. 2 Trestného poriadku. Rozsudok okresného súdu tak nadobudol právoplatnosť toho istého dňa (10. december 2020, pozn.).

8. Keďže napadnuté konanie bolo právoplatne skončené 10. decembra 2020 a sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť 6. apríla 2021, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde, ústavný súd považoval za potrebné vysporiadať sa v tejto súvislosti s otázkou včasnosti jej podania.

9. Podľa § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 62/2020“) v čase

od 19. januára 2021 (dátum nadobudnutia účinnosti zákona, pozn.) do 28. februára 2021 spočívali lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo zániku práva. V uvedenom období teda lehoty neplynuli a od 1. marca 2021 ich plynutie pokračovalo. Z doslovného znenia uvedeného ustanovenia vyplýva, že spočívanie lehôt sa týka len ochrany práv v súkromnoprávných vzťahoch. Vychádzajúc z cieľa predmetnej právnej úpravy a celospoločenskej situácie, za ktorej boli mimoriadne opatrenia zákonodarcom prijaté, je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že sťažením uplatnenia ochrany svojich práv v mimoriadnej situácii sú (boli) potenciálne postihnutí aj nositelia práv vyplývajúcich z iných než súkromnoprávných vzťahov (napríklad práva, ochrana ktorých sa uplatňuje v správnom súdnom, ale aj v súdnom ústavnom). Ako už bolo uvedené, ústavný súd (napr. na rozdiel od Európskeho súdu pre ľudské práva) nemá zákonom danú možnosť sám svojím vlastným vnútorným aktom rozhodnúť o predĺžení lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, rešpektuje však vo svojej činnosti *inter alia* princípy právneho štátu, princíp rovnosti, povinnosť ústavne konformného výkladu a aplikácie právnych noriem (čl. 152 ods. 4 ústavy), ako aj materiálny prístup k ochrane základných práv a slobôd. Preto, vychádzajúc z čl. 46 ústavy s ohľadom na § 62 zákona o ústavnom súde, v spojení s čl. II až IV Civilného sporového poriadku a s odkazom na § 9 ods. 1 zákona č. 62/2020 a procesnoprávny charakter lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde považuje spočívanie lehoty na uplatnenie práva v uvedenom období za aplikovateľné aj na posudzovanie dodržania lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. V deň pokračovania plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (1. marec 2021, pozn.) zostávalo do jej uplynutia 23 dní. Sťažovateľ však podal svoju ústavnú sťažnosť až 6. apríla 2021.

10. Z už uvedených skutočností vyplýva, že sťažovateľ ústavnú sťažnosť nepodal v zákonom stanovenej lehote, na základe čoho ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako podanú oneskorene.

11. Nad rámec uvedeného ústavný súd k tvrdeniu sťažovateľa o celkovej dĺžke konania okresného súdu (viac ako 24 rokov, pozn.) uvádza, že napadnuté konanie bolo predmetom ústavnoprávneho prieskumu už v roku 2013 (bod 3 tohto uznesenia). V tejto súvislosti ústavný súd s odkazom na vlastnú stabilnú judikatúru pripomína, že pri opakovaných prietťahoch ústavný súd posudzuje postup všeobecného súdu za obdobie po právoplatnosti predchádzajúceho nálezu vo veci. Takýto spôsob hodnotenia vyplýva priamo z odôvodnenia nálezu bez toho, aby bol vyjadrený v jeho výroku (porovnaj napr. IV. ÚS 93/2012, I. ÚS 210/2012, III. ÚS 544/2012), alebo je aj priamo vyjadrený vo výroku nálezu, keď ústavný súd konštatuje porušenie označených práv za obdobie po právoplatnosti predchádzajúceho nálezu (porovnaj napr. III. ÚS 550/2011, II. ÚS 767/2015, IV. ÚS 264/2020). V prípade, ak by sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť včas, predmetom ústavnoprávneho posudzovania namietaných práv by bol len postup okresného súdu od 17. februára 2014 (dátum právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 567/2013 z 18. decembra 2013, pozn.) až do vyhlásenia rozsudku (10. december 2020, pozn.).

11.1 Neuniklo pozornosti ústavného súdu ani podanie ústavnej sťažnosti spoluobžalovaného zo 16. októbra 2020 (podaná pred vyhlásením rozsudku, pozn.), ktorou spoluobžalovaný v napadnutom konaní namietal pretrvávajúcu nečinnosť okresného súdu a porušenie jeho práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. O ústavnej sťažnosti spoluobžalovaného rozhodol ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 605/2020 z 9. februára 2021, pričom

konštatoval (okrem iného, pozn.) porušenie jeho práv. Na podklade uvedeného ústavný súd uzatvára, že sťažovateľ mal reálnu možnosť, aby až do právoplatnosti rozsudku (napríklad aj spoločne so spoluobžalovaným, pozn.) namietal porušenie svojich práv postupom okresného súdu a ústavnou sťažnosťou inicioval konanie podľa čl. 127 ústavy.

12. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 5. mája 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu